

На 80. годишњицу избијања Другог светског рата, 1. септембра у Варшави, уз домаћина, председника Пољске Анжеја Дуду, поруком "памћење и упозорење" Европљанима ће се обратити и председници САД Доналд Трамп и Немачке Франк Валтер Штајнмајер, док председник Русије Владимир Путин није позван.

"Очекујемо присуство 40 иностраних делегација, око 250 гостију из целог света, међу њима председнике, премијере, председнике парламената, министре спољних послова, министре одбране, а такође и изасланике европских краљевских породица. На Тргу Пилсудског говореће одржати председници Пољске, Немачке и САД", рекао је новинарима шеф канцеларије пољског председника Кшиштоф Шчерски.

Пољска конзервативна странка која је на власти Право и Правда одабрала је формат обележавања избијања последњег светског рата у кругу данашњих савезника из НАТО и Европске уније, како би избегли председника Русије који на ову годишњицу, за разлику од претходне округле, није позван.

Због ранијих спорова око обележавања те годишњице на полуострву Вестерплате са властима Гдањска где влада пољска опозиција, и због Доналда Трампа, централна свечаност је премештена први пут из Гдањска у Варшаву.

Шеф канцеларије пољског председника рекао је новинарима да ће "Сећање и упозорење" бити главни мотив говора председника Пољске, Немачке и САД у Варшави, а наћи ће се и на пригодном звону које ће бити поклоњено граду Вјелуњ.

"Порука годишњице треба да буде упозорење за будућност у међународним односима. Да сећање на Други светски рат буде упозорење за савремени свет да се границе не мењају силом, да се пактови не склапају иза леђа и на штету других држава, да се не попушта пред агресивним потезима неких земаља због тога да се продужи мир, што касније доноси још гори ратни пожар", рекао је Шчерски.

Претходно ће заједно немачки председник Франк Валтер Штајнмајер и председник Пољске Анџеј Дуда у свитање 1. септембра одати пошту цивилним жртвама Другог светског рата у граду Вјелуњ у централној Пољској, који су Хитлерови авиони ратног ваздухопловства прво бомбардовали у 4.40 ујутру, док је градић спавао, изненада, док још Немачка није објавила рат Пољској.

Три четвртине Вјелуња остало је у рушевинама, бомбардоване су и болница и синагога, а у бомбардовању је, како најчешће наводе историчари, јер прецизног списка нема, погинуло око 1.200 људи.

"Вјелуњ је бомбардован међу првима, сасвим беспомоћни, невини град без икаквог војног или стратешког значаја. Да покажу да је рат тотални, бомбардована је болница, црква, синагога, само да се засеје терор и започне тотални рат", казао је Шчерски.

Пре 10 година, на 70. годишњицу избијања Другог светског рата Владимир Путин, тада премијер, био је једини од 20 позваних председника влада коме је припала част да се на полуострву Вестерплате обрати Европљанима.

Путин је тада позвао и остале земље Европе да осуде своје грехе и злочине прошлости и договоре са нацистима, исто онако како је то учинила Русија осудом пакта Рибентроп-Молотов о ненападању између Хитлерове Немачке и Стаљиновог Совјетског савеза.

"Од 1934. године до 1939. године трајала су настојања да се умире нацисти који су преузели власт у Немачкој. То је рађено преко пактова и споразума који су с моралне тачке гледишта били неприхватљиви, а политички опасни и лоши", рекао је тада Путин.

Он је подсетио да је и Пољска 1934. године склопила пакт о ненападању са Хитлеровом Немачком, а такође и на Минхенски споразум великих сила са Немачком из 1938. године чија је жртва још пред рат била Чехословачка.

На 70. годишњицу избијања Другог светског рата Путин је такође подсетио на страховиту цену којом је плаћена победа у рату, посебно у његовој земљи, пошто су, како је нагласио, читаву половину од 50 милиона погинулих представљали грађани Совјетског Савеза.

"Само ослобађање Гдањска однело је животе 53.000 војника Црвене армије. За ослобађање Пољске животе је положило чак 600.000 црвеноармејаца", рекао је тада Путин.

(Бета)